

Lindegårdsnytt

Medlemsblad för Villaföreningen Lindegård. Grundad 1928.

Nummer 1 2006

Ordförande har ordet

Efter att ha besökt de Italienska alperna under sportlovet och sett vilka resurser man lägger ner på snöröjning är det inte utan att man blir förundrad över hur otroligt dåligt detta sköts i vårt område. På vissa gator är snömodden, nu när det varit några dagars dagsmeja, svårforcerad om man inte har en fyrhjulsdriven bil. Samtidigt som vallarna gör att redan smala gator blir ännu trängre. I Italien hade man löst det med en vägs skylt som visade att man inte parkerar bilen på gatan, inte på trottoaren, utan halvvägs på trottoaren och på gatan. Vad vi kan göra som medlemmar är att felanmäla till Gatu- och Fastighetskontoret på telefon 651 00 00 om t ex den egna uppfarten blivit igenplojad eller om stora vallar hindrar framkomligheten.

I detta nummer kan man läsa om den numera enda s.k. närbutik som finns kvar i vårt område, kiosken vid tunnelbanan. Annat var det i områdets begynnelse när följande inköpsalternativ fanns;

Söderbergs Livsmedel, Odelbergsvägen 21
August Anderssons Livsmedel, Odelbergsvägen 32
Einar Hermanssons Fisk, blommor (!) och grönsaker.

Det sistnämnda inköpsstället låg vid Lindevägens hållplats, ett stopp på dåvarande spårvagnslinje som fanns innan vi fick tunnelbana.

Allt detta och mycket mer kan ni läsa på vår hemsida som vi inviger officiellt på Årsmötet. Uppgifterna kommer från föreningens första jubileumstidskrift som gavs ut 1938, lagom till 10 års jubileet för föreningen. Denna finns nu att läsa på hemsidan.

Det finns också en senare utgiven jubileumstidskrift som vi har en mindre upplaga av. Intresserad medlemmar kan kontakta mig genom e-post så får ni ett ex.

Som jag skrev i förra numret av LindegårdsNytt är många av oss miljonärer, åtminstone på papperet tack vare högre marknadsvärden och därmed taxeringsvärden på våra hus. För dem i föreningen som kommit till det skede i livet då barnen flyttat ut och man söker en bostad inne i stan är det så att dessa priser stigit ännu mer.

För några år sedan kunde man som tumregel säga att för ett normalhus i vårt område fick man en fin 3-4:a (bostadsrätt) inom tull. Så är inte fallet idag om man inte väljer nyproduktion och därmed hög månadsavgift. En konsekvens av detta är att rörligheten på marknaden minskar. Mäklare pratar om 30 % färre hus tillsalu i januari i år jämfört med förra året. Vi får bo kvar, vilket inte är det bästa nu när våren är i antågande.

Michael Skytt
Ordförande

Haiku av Lars Göran Carlson

Snöflinga mot asfalt
Snöberget smälter till smuts
Snödroppen nickar

Vill Du höra fler?

Lördagen den 22 april kl 15.00
läser Lars Göran Carlson
Haikudikter
vid Trädgårdsdagarna 21-23 april 2006 i Kungsträdgården

Enskedes Historia

Sverige och övriga jorden har varit utsatt för istider många gånger. Den senaste istiden, då stora områden varit täckta av landisar. Mest kända är de skvartära som anses ha börjat för ungefär 1 miljon år sedan. Den senaste nedisningen anses ha nått ett maximum för 100.000–200.000 år sedan. För omkring 16.000 år sedan blev sydligaste Sverige isfritt. Istidens slut i vårt land har fixerats till omkring 6.900 år f.Kr.

Istiden har lämnat talrika spår i form av rundhällar, räfflade block och hällar, rullstensåsar, grus- och sandslätter, varviga leror och moräner. Lerjord, som vi har inom vårt område, är typisk där isfloderna strömmade ut i havet. Sådan jord har man inte ovanför Litorinahavet (istidens stora Östersjö). Under istiden trycktes jorden ner. När isen smälte höjde sig jordskopian igen. Samtidigt kom vattennivån att stiga genom stora mängder smältvatten.

Marken som vi Enskedebor lever på har varit ett sönderbrutet skärgårdslandskap. Bergen där Lindevägen nu går och där Bägersta gård har legat har varit öar för många tusen år sedan. Efter hand som marken har höjts har vårt land blivit större och torrare. Det som förut varit havsbotten inom vårt geografiska område har till stora delar blivit bördig jordbruksmark. På kartor från 1817 finns namnen på gårdar i Enskede: Linde, Walla, Petersberg, Sandsberg och Skärmarbrink.

Parken omkring herrgårdsbyggnaden i Enskede gård har fått bevara sitt gamla naturliga utseende (det är en skengelsk park). Innan Enskede gård köptes av Stockholms stad och styckades upp på bostadsområden bedrev ju godsägaren Axel Odelberg ett mönsterjordbruk och provade ut metoder för att få ut mer gröda.

Enskede värdshus har på väggarna bilder från jordbruk och boende förr i tiden. Vad sägs om den gamla traktorn på bilden, som har ersatt och kompletterat hästar och oxar? Man behöver inte vara forskare om traktorsäkerhet för att bli rörd?

När man i slutet av 1950-talet skulle bygga partihandelscentralen på Årstafältet hittade man en stor mängd fornlämningar som en gång hört till Ersta gravfält.

Omkring 200 rikt utrustade gravar från 100-200-talet innehöll spjutspetsar, svärd, keramik, smycken och andra föremål. Den viktiga handelsplatsen var då Birka som man uppenbarligen hade kontakt med.

På området mellan slakthuset och den nu rivna mjölkcentralen har Stadsmuseets arkeologer år 1978 hittat två mindre gravfält, som av fynden att döma är från folkvandringstiden, 400-500 e.Kr. Den upptäckten gav forskarna en ny bild av befolkningsutvecklingen vid en av de gamla boplatserna, Bägersta.

Förresten, många av namnen som förekommer härstammar från medeltiden, t.ex. gårdsnamnen Berga, Bägersta, Ersta, Farsta och Årsta. Eftersom de troligen kan knytas till gravfälten, menar arkeologerna och språkforskarna att gårdarna fanns redan under vikingatiden. Det är spännande att tänka på att namnen som vi använder dagligdags när vi går på våra gator har så gamla anor.

I en senare artikel tänker jag gå in på vilka som fordomdags ägde gårdarna i vår trakt och hur det påverkade livet för våra förfäder.

Källor:

Enskedefältets Trädgårdsförenings jubileumsskrift 2005

Bonniers lexikon

Bengt Springfieldt

Kom ihåg: Eldning tillåtet endast vecka 18 och 40

Över häcken

- Optimisten: Hej gläder!
Pessimisten: Djävla sopa!
Optimisten: Talar du till mig? Varför står du med skorna i handen?
Pessimisten: Dom ska slängas, men jag vet inte om det finns separata kärl för vänsterskor och för högerskor.
Optimisten: Släng dom här i min soptunna. Jag ska iväg med den nu till avfallskretsloppsåtervinningsstationscentralen.
Pessimisten: Iväg? Han kommer ju hit!
Optimisten: Det är därför det finns hjul på tunnan, för att man ska kunna gå iväg med den själv. Avgiften reduceras med 292 kronor om året om han kan tömma på plats.
Pessimisten: Förr var dom tre som tömde tunnan. Dom var trevliga. På julhelgen gav jag dom tre ölf flaskor. Morsan på sin tid gav dom en julsup.
Optimisten: Jag satsar mina sobbesparingar på aktier i den privata sophanteringsfären. En framtidsbransch.
Pessimisten: Idag är han bara en, han som tömmer tunnan.
Optimisten: Det är bra. Nedskärning i personalstyrkan ger mera åt aktieägarna.
Pessimisten(sjunger): Somliga går i trasiga skor, säg va beror det på....
Optimisten: Ge mig skorna
Pessimisten: Nä, jag behåller dom.

Avlyssnat av Älgen

Att handla mat i Enskede Gård

Det har blivit allt svårare att köpa sin mat i Enskede Gård. För trettio år sedan fanns det två välsorterade närbutiker och nu finns det ingen. Det är inte lätt för dem som saknar bil. Men nu har vi kiosken vid Enskede Gårds T-banestation som en hjälpare i nöden.

Den här presentationen handlar om att göra det bästa av situationen och använda den hjälp som finns. Vi har nu en välskött och alltmer välsorterad kiosk i vår närhet där vi kan köpa varor av de mest skilda slag. Den heter HALI KIOSK och drivs av Yousef Hali, som kom till Sverige från Eritrea för nästan 20 år sedan. Yousef har fru och ett barn. De bor i Årsta.

I kiosken kan vi köpa varor av de mest skilda slag:

Tidningar, godis, glace, läsk och tobaksvaror. Livsmedel som mejeriprodukter, ägg, bitsocker, kaffe, pulver för soppor, pasta- och potatismos, vissa köttkonserver, vissa krämer och soppor samt viss inlagd frukt. Bröd som mat- och kaffebröd, kakor och kex. Tvål och vissa andra tvättmedel.

Yousuf önskar oss välkomna att handla hos honom även om vissa varor är lite dyrare än i större varuhus och livsmedelsbutiker. Han skaffar gärna in flera varor om vi ber honom och köper av dem.

HALI KIOSK har öppet vanliga vardagar klockan 7 - 20 och lördagar och söndagar klockan 10 - 20.

Yousef Hali genom Bengt Springfeldt

Vill Du annonsera i Lindegårdsnytt?

Lindegårdsnytt kommer ut 3-4 ggr per år

Manus lämnas för tryck ca 3 veckor innan utgivning
Det går bra att bifoga bild via fil i e-post eller på diskett.

Kan även scannas av red.

Kontakta Klaes Hansson 08 44 90 100

Max ¼-sida

Kostnad: Gratis för medlemmar (medlems företag 100:-)

Icke medlemmars företag 200:-

Stockholms försvar åt söder

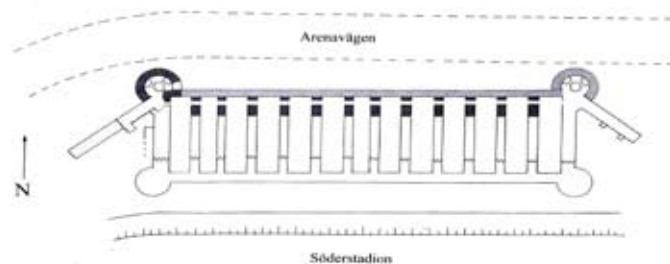
– Johanneshovs skans

Inte alla som bor inom vårt område vet att vi har delar av Stockholms försvar väl synliga. För oss Lindegårdsbor ska jag presentera detta minne från vår historia.

Bakgrund

Johanneshovs skans uppfördes under åren 1859 och 1861. Planerna för befästningen uppkom i samband med det oroliga Krim-kriget 1853-1856. Befästningslinjen var tänkt att bestå av befästningar längs den östvästligt löpande åsen söder om Skanstull. Befästningslinjen planerades av den tidens store fortifikationsarkitekt Johan af Kleen. Muren skulle ingå i linjen med stjärnformade skansar från Liljeholmen i väster till Lilla Sickla i öster. Fienden väntades landstiga någonstans i den södra skärgården, t ex Dalarö.

Men den försvarspolitiska situationen ändrades och från 1861 beviljades inte längre medel till befästningsprojektet och bygget avstannade. Man hade börjat diskutera ett kustförsvar i stället för befästningslinjer inne i landet. (Vi känner igen hur det militära läget i världen påverkar det politiska). Av den storskaliga försvarsanläggningen blev bara slutvärnets norra grundmur och vallgrav byggda.

På 1950-talet täcktes skansen av jordmassor i samband med ett vägbygge. 1969 restaurerades anläggningen och en stor del av den norra muren frilades. Under de stora Söderbroarna finns för övrigt delar av befästningar från andra världskriget.

Arkeologiska undersökningar

När områden som innehåller fornminnen ska bebyggas är exploatören skyldig att låta undersöka fornminnena. År 1923 gjordes en uppmätning över skansens murar. I Globenområdet frilades år 1990 tio meter av den västra vingmuren. En arkeologisk förundersökning har visat att stora delar av skansens murverk finns kvar, bl a murarna till befästningen, kasematter för förvaring av proviant och material samt en skyttegång med skyttegluggar i yttermuren..

Anläggningen visade sig bestå huvudsakligen av murar av fyrkantiga granitblock. Ovanför sockeln fanns en list av kalksten, som skulle utgöra en markering mellan huvudvåningen och murens sockel. Men huvudvåningen blev aldrig byggd.

Av den bifogade planen framgår vilka delar som är bevarade av försvarsanläggningen och vilka delar av dessa som nu är synliga. Undersökningarna har visat att uppskattningsvis 60-75 procent av anläggningen fortfarande fanns kvar.

Befästningens inverkan på Johanneshovs omgivning

Området där befästningsmuren uppfördes var marker till fyra gårdar i Brännkyrka socken som tidigare hade avskräddats från Enskede Gård men som exproprierades, trots att befästningen aldrig byggdes klar. En brandsyn 1859 ledde till att fyra gårdar dömdes ut p g a bristfälligt underhåll och därför revs.

Befästningsanläggningen kan nu beses under kontorstid. Gå in i konsultföretaget WSP:s kontorshus vid nordvästra hörnet av Söderstadion och från entréhallen en trappa ner. Resterna av befästningen är helt tillgängliga för besökare.

Referenser:

1. Johanneshovs skans. Helena Fennö vid Stockholms stadsmuseum. Kulturmiljöavdelningen Arkeologisk rapport 2002:1.
2. Johanneshovs Skans. ”En del av Stockholms Södra Befästningar” Informationsfolder utarbetad av U Tranback, J&W.

Bengt Springfeldt

Intresserad av trädgård?

Efter det stora intresse som fanns för trädgård så blev vår trädgårdsgrupp snabbt fulltecknad. Vi tänkte därför starta ytterligare en grupp under våren.

Är du intresserad att delta så kontakta Gun Sjödin i styrelsen.

Aktuella adresser:

Ordförande **Michael Skytt**
Delägaratan 16
916865
familjenskytt@zeta.telenordia.se

Sekreterare **Marika Lindblom**
Herrgårdsvägen 19
7224121
marika.lindblom@mytravel.se

Kassör **Britt-Mari Flink**
Skjulvägen 17
6595913
britt.mari@opera.com

Ledamot **Gun Sjödin**
Dammtrappgatan 41
813154

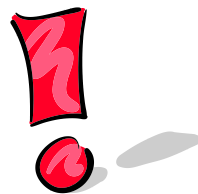
Bengt Springfeldt
Palmfeltsvägen 43
6497454
bengt.springfeldt@telia.com

Suppleant **Niklas v Zweibergk**
Odelbergsvägen 9
50866020
z.arkitekt@teliacom

Eva Fried
Herrgårdsvägen 17
819385
eva.fried@primeminister.ministry.se

Vår fula baksida

Vi som bor i Enskede Gård vet ju att det är ett straffbart miljöbrott att placera material utanför containrarna. Tråkigt att inte alla insett detta!

Aktuell information om planerad bebyggelse vid Enskede Gårds tunnelbanestation

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande Förslag till detaljplan för del av Enskede Gård 1:1, söder om kv.Torkladan 4, inom stadsdelen Enskede Gård, Dp 2004-05808-54, antas. Föredragande borgarråd är Kersti Py Börjeson

År 2004 beslutade dåvarande gatu- och fastighetsnämnden att markanvisa område vid kv. Torkladan 4 till JM AB i syfte att uppföra två lamellhus i fyra plan med totalt ca 25 lägenheter. Plansamråd genomfördes den 7 mars till 25 april 2005 och detaljplaneförslaget var utställt under tiden 26 september till 24 oktober 2005.

Området anges i gällande plan som parkmark som föreslås övergå till bostadsändamål i den norra delen av planområdet. Den södra delen föreslås kvarstå som parkmark. Intilliggande bebyggelse består av villor på områdets södra sida och lamellhus i tre våningar på områdets norra sida. Den föreslagna bebyggelsen har utformats med hänsyn till den omgivande trädgårdsstaden.

De flesta remissinstanserna är positiva till bebyggelse, men har mindre invändningar i sakfrågorna. Förslaget har mött protester i området med hänvisning till kulturvärden och tillgången till grönytor.

Fotomontage med föreslagna hus sedda från t-banestationens nedgång.
Illustration: AG Arkitekter

Red anm: Bland många enskilda remissyttranden finns ett från Villaföreningen Lindegård (ordf Michael Skytt): känner en stor tvekan inför förslaget med tanke på dess inverkan på stadsbilden och anser inte att den föreslagna kompletteringsbebyggelsen kan sägas vara för lokala behov. De föreslår istället att stadsbyggnadskontoret söker efter alternativa platser. Detta för att den föreslagna bebyggelsen avviker från befintliga volymer och struktur samt att den visuella kontakten mellan parken och Odelbergsvägen försämrars påtagligt. Mer information finns på ett 34 sidigt underlag: <http://www.insyn.stockholm.se/kf/document/2006-02-06/Dagordning/30/u06036.pdf>

